

Sztuka liter. Wystawa plakatu typograficznego [RECENZJA]

Wprawdzie podstawowa funkcja plakatu to komunikowanie treści właśnie, ale przecież ten przekaz następuje poprzez plastyczne środki wyrazu. Galeria Imaginarium prezentuje współczesne plakaty typograficzne – czyli działające liternictwem, sposobem zapisu treści – z całego świata. Bardzo inne od powstających w ramach tzw. polskiej szkoły plakatu z lat 60. XX wieku – nie metaforyczne, emocjonalne, opatrzone malarskim gestem, ale zrationalizowane, precyzyjne i graficzne. Prace tak różnorodne, jak tylko można sobie wyobrazić. Ciekawie jest obserwować choćby, jak różne alfabety stwarzają różne graficzne możliwości. Inaczej działa zapis łaciński, inaczej cyrylica; znaki chińskie i japońskie są tak obrazowe, że niewiele trzeba, by stały się dziełem sztuki, a zapis arabski to czysty ornament.

W niektórych pracach litera jest graficzną dominantą, w innych fonty wtapiają się w pozostałe formy wyrazu. Raz płaszczyzna pracy szczególnie wypełniona jest kształtami, kiedy indziej przeważają puste miejsca. Czasem artyści konstruują wypowiedź za pomocą linii, geometrycznych figur, czasem poprzez plamy, kolory. Jedne plakaty są skromne, oszczędne, inne – rozbudowane, obfite. Eleganckie, salonowe albo „brutalne”, uliczne – w stylistyce zinów.

Skoro wystawa jest w Łodzi, znalazły się na niej prace wielu łódzkich grafików – tych od lat uznanych i wielce cenionych (m.in. Sławomira Iwańskiego i jego syna Krzysztofa, Sławomira Kosmynki, Jakuba Hakobo Stępnia, Michała Kacperczyka), brakuje za to najmłodszego pokolenia, które też ma wiele do powiedzenia, zwłaszcza w dziedzinie plakatu cyfrowego, kinetycznego, zmieniającego się w czasie – jak choćby Witek Gretzyngier. Ale może dorobek młodzieży jest jeszcze zbyt mały.

Duże wrażenie robią plakaty wspomnianego Hakobo, które nie dość, że nie znoszą próżni i są wypełnione znakami wzdłuż i wszerz, to jeszcze zostały wydrukowane na błyszczącej opalizująco folii – jako jedyne na wystawie, wszystkie pozostałe prace to wydruki na matowym papierze. Efekt, mimo mnogości środków formalnych, w ogóle nie jest kiczowaty – tylko treść mocno się ukrywa. Na przeciwnym biegunie znajduje się plakat, którego wymowa narzuca się dzięki skromności użytych środków – nawet wbrew rozpraszaćemu sąsiedztwu (autorem jest Eugeniusz Skorwider z Poznania). Wystarczyły do tego czarne tło, trzy litery, z czego pierwsza zanikająca: USA i kilka cyfr: 11.09.2001.

Pokaz około 140 wydruków dopełniają projekcje typografii kinetycznej różnych autorów: filmiki z literami i znakami w roli głównej. Dowodzą, że rozwijająca się coraz bardziej typografia nie jest tylko domeną grafików wydawniczych, ale osobną dziedziną sztuki.

Aleksandra Talaga-Nowacka

„Type Text / Identity. Międzynarodowa wystawa plakatu typograficznego i typografii kinetycznej”, Galeria Imaginarium, czynna do 24 października 2020 roku. Kuratorka wystawy: Agnieszka Ziemiszewska

23 X 2020 2020, godz. 18.00 – finisaż wystawy

24 X 2020 2020, godz. 15.00 – oprowadzanie kuratorskie

www.type-text.org

Głównymi partnerami wystawy są: ATypI 2020 All Over, która zaprezentuje dokumentację wystawy podczas konferencji online w dniach 27-31 października 2020, oraz Festiwal Typomania w Moskwie, który wypożyczył najciekawsze prace ze swoich ostatnich edycji. Wystawa zostanie również zaprezentowana w Szanghaju w Chinach.

Organizator: Polsko-Japońska Akademia Technik Komputerowych w Warszawie.

Partnerzy: Ceida (China Europe International Design Culture Association), Międzynarodowe Biennale Plakatu w Warszawie, Międzynarodowe Biennale Plakatu w Boliwii.

fot. ATN